

Πρόταση νόμου

Αναλογική εκπροσώπηση πολιτικών σχηματισμών - Τροποποίηση εκλογικού νόμου - Κατάργηση εκλογικής προμοδότησης πρώτου κόμματος

Αιτιολογική Έκθεση

Ο εκλογικός ν.3231/2004, όπως ισχύει μετά την τροποποίηση του με τον ν.3636/2008, καθιερώνει ένα ιδιόρρυθμο μικτό εκλογικό σύστημα, με κύριο χαρακτηριστικό γνώρισμα του την παραχώρηση (προμοδότηση/bonus) 50 επιπλέον εδρών στο αυτοτελές κόμμα που συγκέντρωσε τον μεγαλύτερο αριθμό εγκύρων ψηφοδελτίων στο σύνολο της Επικράτειας.

Θεωρητικά, η παραχώρηση του bonus των 50 επιπλέον εδρών μπορεί να γίνει και σε συνασπισμό συνεργαζόμενων κομμάτων, όμως η προϋπόθεση που θέτει ο νόμος να είναι ο μέσος όρος της δύναμης των κομμάτων που απαρτίζουν τον προεκλογικό συνασπισμό μεγαλύτερος από τη δύναμη του αυτοτελούς κόμματος που συγκέντρωσε τον μεγαλύτερο αριθμό εγκύρων ψηφοδελτίων, καθιστά το ενδεχόμενο αυτό πρακτικά αδύνατο.

Το ισχύον εκλογικό σύστημα πάσχει πολλαπλά από συνταγματική άποψη. Πρώτον, διότι δεν καθορίζει ως προϋπόθεση για την απόκτηση του bonus την επίτευξη ενός ελάχιστου εκλογικού ποσοστού (πρβλ. την απόφαση 1 / 2014 του Ιταλικού Συνταγματικού Δικαστηρίου, η οποία για τον λόγο αυτόν έκρινε ως αντισυνταγματικό το αντίστοιχο «πριμ της πλειοψηφίας» που καθιέρωνε ο ιταλικός εκλογικός νόμος του 2005). Δεύτερον, διότι καθιερώνει ένα δυσανάλογο bonus 50 επιπλέον εδρών, το οποίο διαστρεβλώνει πλήρως την αρχή της ισοδυναμίας της ψήφου και αναιρεί κάθε ιδέα εκλογικής δικαιοσύνης. Τρίτον, διότι κατά την εφαρμογή του διαστρεβλώνει την αρχή της αντιπροσώπευσης στο επίπεδο των επί μέρους εκλογικών περιφερειών, με πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα την περίπτωση των τετραεδρικών εκλογικών περιφερειών, όπου είναι πολύ πιθανό το πρώτο κόμμα, ακόμη και με ένα ποσοστό γύρω στο 30%, να κερδίσει όλες τις έδρες που αντιστοιχούν στις περιφέρειες αυτές. Και τέταρτον, διότι με την δυσμενή ρύθμιση σε βάρος των συνασπισμών συνεργαζόμενων κομμάτων, παραβιάζει κατάφωρα την αρχή της ισότητας των ευκαιριών μεταξύ των πολιτικών κομμάτων.

Το ισχύον εκλογικό σύστημα θεσπίστηκε με την προοπτική της εξασφάλισης ισχυρών μονοκομματικών κυβερνήσεων. Ο μετασχηματισμός από το 2012 και μετά του κομματικού συστήματος από δικομματικό σε πολυκομματικό και το χαμηλό ή πάντως όχι πολύ υψηλό ποσοστό του πρώτου κόμματος στις τρεις τελευταίες εκλογικές αναμετρήσεις (18,85% στις εκλογές του Μαΐου 2012, 29,66% στις εκλογές του Ιουνίου 2012, 36,34% στις εκλογές του Ιανουαρίου 2015), κατέστησε πλέον το bonus, όχι μόνο αντισυνταγματικό, αλλά και απρόσφορο για τον σκοπό που θεσπίστηκε, δηλαδή την απόκτηση κοινοβουλευτικής αυτοδυναμίας. Υπό τα νέα δεδομένα του κομματικού συστήματος, η τεχνητή υπεραντιπροσώπευση του πρώτου κόμματος χρησιμεύει απλώς στο να καταστήσει δεσπόζουσα τη θέση του κόμματος αυτού στις διαδικασίες για τον σχηματισμό Κυβέρνησης συνασπισμού. Όμως, ο στόχος αυτός, δηλαδή η διευκόλυνση του σχηματισμού Κυβερνήσεων συνασπισμού,

εξυπηρετείται καλύτερα από το σύστημα της απλής αναλογικής, το οποίο διασφαλίζει επί πλέον και τη σχετική ομοιογένεια των κυβερνήσεων συνασπισμού, άρα και την κυβερνητική σταθερότητα.

Με βάση τα ανωτέρω, **με το άρθρο 1 της παρούσας Πρότασης Νόμου**, προτείνουμε τη συνολική κατάργηση του ν.3623/2008, εκτός από το άρθρο 3 που ρυθμίζει τα σχετικά με την ποσόστωση των δύο φύλων ως προς τις υποψηφιότητες των βουλευτών.

Εν συνεχεία, **με το άρθρο 2 της Πρότασής μας**, προτείνουμε την αντικατάσταση της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν.3231/2004, προκειμένου η αναλογική κατανομή των εδρών να επεκταθεί στο σύνολο των 300 εδρών, με ταυτόχρονη κατάργηση του bonus στο πρώτο κόμμα.

Προτείνουμε την αναρίθμηση και την τροποποίηση της παρ. 3 του άρθρου 6 του ν.3231/2004, ώστε στην περίπτωση που ένα κόμμα τελικά καταλαμβάνει περισσότερες έδρες από αυτές που αρχικά δικαιούται, οι πλεονάζουσες έδρες του να αφαιρούνται κατ' αναλογίαν από όλα τα κόμματα και όχι μόνο από το πρώτο, αφού δεν υφίσταται πλέον προμοδότηση υπέρ αυτού.

Στο **άρθρο 3 της πρότασης νόμου** προβλέπεται η αντικατάσταση του τίτλου του άρθρου 8 ν. 3231/2005, ώστε αυτός να εναρμονίζεται με το περιεχόμενο της διάταξης που αφορά πλέον την κατανομή των 288 εδρών (300-12 επικρατείας) στις εκλογικές περιφέρειες.

Τέλος, **με το άρθρο 4 της πρότασης νόμου** προβλέπεται, στην παράγραφο 1, η έναρξη της τυπικής ισχύος του νόμου με τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

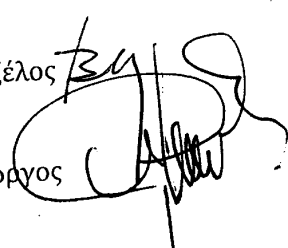
Με την παράγραφο 2 προβλέπεται η (ουσιαστική) ισχύς του νέου νόμου από τις επόμενες εκλογές. Πρόκειται για την ειδική ρητή διάταξη που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 54 του Συντάγματος, η οποία πρέπει να υπερψηφισθεί από τα δύο τρίτα του όλου αριθμού των βουλευτών.

Αθήνα, 3 Ιουνίου 2015

Οι προτείνοντες βουλευτές

Ευάγγελος Βενιζέλος

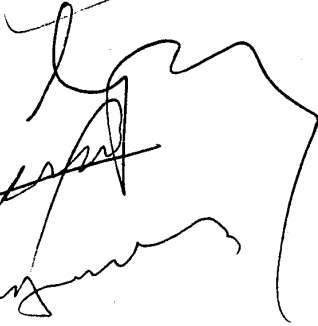
Αρβανιτίδης Γιώργος

Γεννηματά Φώφη

Γρηγοράκος Λεωνίδας

Δριβελέγκας Γιάννης

Κεγκέρογλου Βασίλης

Κουτσούκος Γιάννης

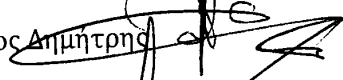
Κρεμαστινός Δημήτρης

Κωνσταντινόπουλος Οδυσσέας

Κωνσταντόπουλος Δημήτρης

Λοβέρδος Ανδρέας

Σκανδαλίδης Κώστας

Χριστοφιλοπούλου Εύη

